

lungime și lațime, fără să facă săpături, preocuparea lor principală fiind identificarea drumului roman, care a plecat de la Lederata peste Arcidava, la Tibiscum.

În legătură cu descoperirea castrului roman de la Vărădia, este necesar să se restabilească adevărul, fiind că istoricul bănățean Nicolae Tincu Velea este acela, care încă în 1865 a arătat, după însemnările protopopului Petru Sutu din Vărădia, că la 200 de pași de sat, se află ruinele unei cetăți, care se mai vedea și atunci, lată de 75 stj. și lungime de 30 stj. despre care el, nicăieri n-a aflat nimic¹⁾. Deci, ea a fost cunoscută de acest istoric, care însă n-a arătat că este identică cu vechiul castru roman Arcidava. Numai în acest sens scriitură este a lui Dr. Carol Torza, care urmărind drumul pe baza Tabulei Peutingeriane, unde sunt indicate și distanțele dintre castru, a putut stabili, că cetatea arătată de Tincu Velea, nu este altă decât castrul militar român Arcidava. Președintele român Paul Iorgovici atunci când l-a făcut atent asupra ruinelor din Rovină, știa bine din cartea lui Tincu Velea scriată cu aproape 15 ani mai înainte, că acolo sunt rămășițele unui castru. Deci merite au amândoi istorici: unul care l-a făcut cunoscut și celălalt care l-a putut identifica ca vechiul castru roman Arcidava.

Că acesta a fost un centru militar important, o denotă și trecerea ei pe harta lui Claudius Ptolomeus, care pe la anul 150 și-a scris în Alexandria geografia sa. El ne dă pentru prima dată, latitudinea și longitudinea geografică a localităților din Dacia, dintre care nu sunt exacte decât cele referitoare la așezarea Sarmisegetuzei, capitala Daciei. După el, Arcidava ar fi așezată între $47^{\circ} 30'$ longitudine și $45^{\circ} 5'$ latitudine, deși toate localitățile de pe hartă sunt situate mai spre est, afară de aceeași care și spre nord este pusă cu $10'$ mai mult. Pe direcția longitudinii, diferența este și mai mare, fiind cu $8^{\circ} 17'$ mai spre est situată, decât se prezintă în realitate.²⁾

1) N. Tincu Velea. Istoria Bisericească politico-națională etc. Sibiu pag. 180 nota 106.

2) Millegker B. Tört Rég Ét. 1892 an. VIII. calet IV. p. 179-180.